

Merknadshefte planprogram

Dette heftet oppsummerer merknader og innspill til planprogrammet og kommenterer hvordan disse er fulgt opp før fastsettelse av planprogrammet. Innspill til planarbeidet og ferdig planforslag (markert grått i tabellen under), er oppsummert i et eget hefte *Innspillshefte*, og ferdigstilles før planforslaget fremmes for offentlig ettersyn og høring.

AVSENDER	MERKNADER TIL PLANPROGRAMMET	INNSPILL TIL PLANEN
Oljedirektoratet		×
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB)		×
Neiden fjellstue AS		×
Anny Johnsen		×
Forsvarsbygg	×	×
Direktoratet for mineral-forvaltning (DMF)	×	×
Sten Gøran Olsen		×
Varanger fjordfiskerlag		×
Avinor		×
Norges arktiske universitets-museum Tromsø Museum		×
Kystverket Troms og Finnmark		×
Nesseby Fiskerlag		×
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	×	×
Bjørn Gunnar Johnsen m.fl. grunneiere i Lille Salttjern		×
Sametinget	×	×
Marelius Consulting/ Marelius Arctic Seaweed		×
Rødt Vadsø		×
Troms og Finnmark fylkeskommune	×	×
Ekkerøy Feriehus		×
Sydvaranger Drift	×	×
Ekkerøy Bygdelag		×
Styret VJJFF/Vestre Jakobselv Jeger og Fiskeforening		×
Kobbholmen båtforening		×
Sør-Varanger SV		×
Sør-Varanger SU		×
Fiskerlaget Nord	×	×
Min Árbe – Vår arv Samisk kulturforening i Sør-Varanger	×	×
Bugøyfjord vel		×
Aurora Seaweed AS og Barents Seaweed AS		×
Forum for natur og friluftsliv (FNF) Finnmark		×
Naturvernforbundet i Sør-Varanger		×
Havhesten E.M. Ekkerøy AS		×
Statens vegvesen		×
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	×	×
Fiskeridirektoratet	×	×
Finnmarkseiendommen (FeFo)		×
Norterminal AS		×
Øst-Finnmark Kystfiskerlag		×
Lerøy Aurora		×

AVSENDER	MERKNADER TIL PLANPROGRAMMET
<p>Forsvarsbygg</p> <p>Mottatt: 04.09.20</p>	<p><u>Til planprogrammet:</u> Oppfølging av punkt 2.5. i planprogrammet anses tilstrekkelig for ivaretagelse av Forsvarets interesser, og det anbefales at man i planarbeidet har tidlig dialog med Forsvarsbygg hvis det er nye planer som berører Forsvarets interesser.</p> <p><i>Kommentar:</i> Tatt til orientering.</p>
<p>Direktoratet for mineral- forvaltning (DMF)</p> <p>Mottatt: 16.09.20</p>	<p><u>Til planprogrammet:</u> Det er i planprogrammet beskrevet at planområdet trafikkeres av frakteskuter. Det bør vurderes om det skal gjøres en kartlegging av sjønære industriareal og sjøveiens transport til dem.</p> <p><i>Kommentar:</i> Kommunene har god kjennskap til sjønære industriområder og pågående planlegging for nye. Disse trafikkeres sjøveien via hoved- og biled, samt kommunalt havneområde i sjø. Videre kartlegging av temaet er ikke ansett nødvendig slik planarbeidet står i dag.</p>
<p>Fylkesmannen i Troms og Finnmark</p> <p>Mottatt: 29.09.20</p>	<p><u>Til planprogrammet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fylkesmannen savner en konkretisering av relevansen i planarbeidet for de av FNs bærekraftsmål som er listet. Planprogrammet bør også si hvordan planarbeidet skal bidra til å nå bærekraftmålene. • Det vises til viktige nasjonale og regionale interesser i planområdet, samt rundskriv T-2/16 med miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Det bør framgå av planprogrammet at regjeringen forventer at kommunene skal identifisere og ta hensyn til viktig naturmangfold i arealplanleggingen. Fylkesmannen viser til at det er store mangler i kunnskapsgrunnlaget om marint naturmangfold, særlig naturtyper på dypere vann. Det anbefales å samle inn fiskernes kunnskap om marint naturmangfold i planområdet, og vises i den forbindelse til portalen dugnadforhavet.no. • Planavgrensningen bør utvides til også å omfatte strandsonen slik at arealbruk på sjø og land ses i sammenheng. • Fylkesmannen viser til relevante kilder i kunnskapsgrunnlaget (tabell kap. 4.2), og anbefaler også Nordatlas.no benyttet. Det vises til veileder T-1493 og at kvaliteten på datagrunnlaget bør kommenteres i planprogrammet. Til bruk av "lokal kunnskap" og "tradisjonskunnskap" bør det knyttes kommentar om hva eller hvem kildene er, kvaliteten på kunnskapen, og hvordan kildene vil brukes i utredningene. • Fylkesmannen oppfordrer til å identifisere aktuelle akvakulturområder som utredes i detalj som gir fullstendig arealavklaring i kystsoneplanen. Grepet gjør planen til et reelt styringsverktøy, men krever at planprogrammet tar dette inn før fastsetting. • Tema som savnes i tabell i kap. 4.2: Områder vernet etter naturmangfoldloven, naturmangfold på land, anadrom laksefisk og fare for smitte/genetisk forurensning, støy og lysforurensning. • KU for akvakulturlokaliteter bør vurdere virkning på vassdrag med anadrom fisk i avstand av 60 km fra lokaliteten. Eksisterende modeller for spredning av lakselus, f.eks. havstraum.no, bør brukes i KU for å vurdere smittepress på anadrom laksefisk fra oppdrettslokaliteter. Metoden må presiseres i planprogrammet.

	<ul style="list-style-type: none"> • Skredfare må vurderes i alle områder der tiltak planlegges, og områder i eller nær aktsomhetsområder bør ikke avsettes til utbygging eller akvakultur. • Kystsoneplan bør avsette områder med forbud mot bruk av vannscooter og fartsrestriksjoner for fritidsbåter. Teamet bes tydeliggjort i planprogrammet. • Reduksjon av klimagassutslipp bør inkluderes som tema i planprogrammet jf. statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. • Fylkesmannen forstår planprogrammet dit at planen er overordnet og vil kreve detaljplanlegging for alle utbyggingsområder. Kystsoneplan må gjøre rede for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i senere regulering. Fylkesmannen anbefaler sterkt at akvakulturområder detaljutredes, herunder hvilke arter av oppdrett som tillates på lokalitetene. • Medvirkningen i planprogrammet bør konkretiseres. • Fylkesmannen anbefaler at regionalt planforum benyttes til presentasjon av planforslaget i god tid før førstegangsbehandling, samt at det er behov for et eget møte mellom kommunene og fylkesmannen for å gjennomgå konsekvensutredningene.
	<p><i>Kommentar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Omtalen av FNs bærekraftsmål er revidert i den hensikt å konkretisere relevansen og oppfølgingen i planarbeidet. • Regjeringens forventning om naturmangfold, er tatt med under kap. 1.3. • Det er ikke ansett som realistisk å utvide planavgrensningen opp på land. Sammenhengen i arealbruken vil likevel sikres i planarbeidet. • Tabell for KU vurderer kvalitet på datagrunnlaget og innholdet er konkretisert noe mer. Nordatlas er innlemmet som kilde. Verneområder etter naturmangfoldloven er tatt med som vurderingstema. • ROS-analysen har innlemmet støy og lysforurensning som tema. • Det framgår av rundskriv H-6/18 at kommunene bør være tilbakeholdne med å benytte bestemmelser for akvakultur som reguleres av annet sektorregelverk, i sine arealplaner. Fylkeskommunen samordner og behandler akvakultursøknadene etter sektorregelverket der det stilles krav til miljøkvalitet, drift og teknologi. Videre sies det i rundskrivet at det for nye områder for akvakultur i sjø vanligvis ikke vil være nødvendig med reguleringsplan, fordi kommuneplanen og påfølgende behandlingen etter akvakulturloven gir de nødvendige avklaringer. I samme rundskrivet heter det at selv om det er gjennomført KU til kommuneplanen, fritar ikke dette fra en vurdering av om KU må lages til konsesjonssøknaden etter akvakulturloven. Vurderingen av om det skal foretas en KU gjøres av fylkeskommunen. Fylkesmannens vurdering av at arealbruk i kommuneplanen må utredes i detalj eller gis krav om reguleringsplan, også for tiltak med krav til sektorlovsbehandling (som f.eks. akvakulturanlegg), kan på bakgrunn av rundskriv H-6/18 ikke tas hensyn til. Dette utelukker likevel ikke bruk av plankrav der forholdene taler for det. • Det vil tas konkret stilling til forbuds-/restriksjonssoner for vannscooterbruk i planarbeidet. Omtalen i planprogrammet er konkretisert noe. • Reduksjon av klimagassutslipp er ansett for tilstrekkelig dekket i planprogrammet gjennom referanse til nasjonal politikk på området og FNs bærekraftsmål. • Medvirkningsopplegget er konkretisert noe. • Regionalt planforum planlegges før høring og offentlig ettersyn. Ønske om sær møte er notert.

<p>Sametinget</p> <p>Mottatt: 02.10.20</p>	<p><u>Til planprogrammet:</u> Sametinget viser til at planområdet hører til det tradisjonelle samiske området, og at Sametingets planveileder bør vektlegges.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sametinget forventer at planleggingen legger til rette for at det materielle grunnlaget for samisk kultur sikres gjennom reell og tidlig medvirkning fra samiske aktører og at planforslagene lokale betydning vektlegges og synliggjøres. • Sametinget forventer at tiltak samt sumvirkning av planforslagets virkning for det samiske natur og kulturgrunnlaget utredes og at det foreslås eventuelle avbøtende tiltak. • Sametinget forventer at lokal og tradisjonell kunnskap vektlegges på lik linje med forskningsbasert kunnskap i planarbeidet. <p><i>Kommentar:</i> Sametingets forventninger er tatt til orientering og lagt til grunn for planarbeidet.</p>
<p>Troms og Finnmark fylkeskommune</p> <p>Mottatt: 30.09.20</p>	<p><u>Til planprogrammet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Planperiode på 12 år kan være for lang. Det er hensiktsmessig med hurtigere rullering pga. endringer i næringsfeltet og eierskap til plan i kommunene. • Oppbyggingen av planarbeidets organisering er god, men bør detaljeres. Også omtalen av eksterne ressursgrupper må konkretiseres. Savner politisk forankring av planen utover styringsgruppa. Det er ikke godt nok at medvirkningsopplegget skal gjøres etter behov og bestemmes senere. Fylkeskommunen er enig i de aktuelle medvirkningsarenaene listet opp på s. 14, men tema for møter og deltakere må konkretiseres. Planarbeidet kan med fordel involvere kommunale råd. • Tabell for KU og utredninger er svak og mangelfull, særlig for kjent kunnskap og kunnskapsbehov. Behovet for spesialutredninger bør kartlegges og ikke baseres på behovsvurdering. Bruk av lokal kunnskap må presisere hvordan dette skal følges opp eller hva dette innebærer. Kap. 2 nevner flere steder at arealbehov må kartlegges, uten at det framkommer i planprogrammet hvordan eller når dette skal utføres. • Fylkeskommunen savner en forankring av folkehelsetenkning og sosial bærekraft i planprogrammet, herunder en helsekonsekvensvurdering om forhold som kan påvirke befolkningens helse. • Fylkeskommunen uttaler at det sies lite om hvordan nære land- og sjøområder skal sees i sammenheng, herunder forholdet til reguleringsplaner og påvirkning jf. arealbruk på land og fylkesveitrafikk. • Det uttrykkes ønske om regionalt planforum før høring og offentlig ettersyn. <p><i>Kommentar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 år er ansett for en formålstjenlig planhorisont. Kommunestyrene skal i planstrategien, hvert fjerde år, ta stilling til om kommuneplanen (inkl. kystsoneplan) skal revideres. • Planprogrammet er utarbeidet for en plan på overordnet nivå. Det er ikke ansett som hensiktsmessig med et planprogram med detaljert oversikt over alle prosesselementer eller gjøremål i planarbeidet. Planprogrammet gir mål og rammer for planprosessen, og som senere følges opp i praksis i tråd med planprogrammet. • Medvirkningsopplegget er konkretisert noe. Involvering av kommunale råd forutsettes gjennom behandling i planens høringsperiode.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tabell for konsekvensutredning er konkretisert noe. • Planarbeidet anses ikke medføre negativ påvirkning på folkehelsen i den grad at helsekonsekvensvurdering er nødvendig. Folkehelse og sosial bærekraft er ansett for tilstrekkelig vurdert som del av KU på et overordnet plannivå. • Planarbeidet vil se foreslått arealbruk i sjø i sammenheng med nærområdet på land, konkretisert til avsatt arealbruk i kommuneplanenes arealdeler, reguleringsplaner, veinett mm. • Regionalt planforum planlegges før høring og offentlig ettersyn.
Sydvaranger Drift Mottatt: 28.09.20	<u>Til planprogrammet:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mineralnæringen/gruvenæringen bør inkluderes i utvalgte temaer under planprogrammets pkt. 2.1 Næringsliv da Sydvaranger AS er en viktig interessant i Bøkfjorden.
	<i>Kommentar:</i> Tatt til følge.
Fiskarlaget Nord Mottatt: 30.09.20	Fiskarlaget Nord arbeider for en god og kunnskapsbasert sameksistens med andre næringer. Forutsetningen må være at virksomheten ikke ødelegger for hav- og fjordmiljø, ville bestander, utøvelsen av fisket eller driftsgrunnlag og lønnsomhet for fiskerne.
	<u>Til planprogrammet:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Fiskarlaget mener planprosessen må fokusere på å bevare viktige fiske-, gyte- og oppvekstområder, vandringsruter, økosystem osv. • Fiskeri og akvakultur må behandles som likeverdige næringer og best mulig sameksistens vektlegges. • God dialog med fiskerne og kartlegging av viktige bruks- og ressursområder for næringen. Det oppfordres til bruk av kart for kystnære fiskeridata og gytefelt for torsk, men som suppleres med dialog med fiskeriinteressene. • Sporingsdata for fiskefartøy (AIS) fins ikke nødvendigvis for fartøy under 15 m. Den erfaringsbaserte kunnskapen fiskerne sitter på er derfor svært viktig å ivareta i planarbeidet.
	<i>Kommentar:</i> Tatt til orientering. Alle Fiskarlaget Nord's innspill er ansett for ivaretatt i planprogrammet.
Min Árbe – Vår arv Samisk kulturforening i Sør-Varanger Mottatt: 30.09.20	<u>Til planprogrammet:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Min Árbe er enig i viktigheten av at planprogrammets tema i pkt. 2.3 om samisk kultur, næring og samfunn, og at temaet også dekker Sør-Varanger kommune.
	<i>Kommentar:</i> Tatt til orientering.
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	<u>Til planprogrammet:</u> <p>NVE ser i planprogrammet at ROS vil ivareta sine fagområder og har ingen ytterligere innspill.</p>
	<i>Kommentar:</i> Tatt til orientering.

<p>Mottatt: 01.10.20</p>	
<p>Fiskeri- direktoratet</p> <p>Mottatt: 30.09.20</p>	<p>Fiskeridirektoratet er svært positive til planarbeidet for felles plan for kommunene rundt Varangerfjorden. Marine næringer er viktige i Varanger, og direktoratet oppfordrer til dialog med sjømatnæringene i planarbeidelsen. Det vises til forvaltningsmyndighet for fiskeri og akvakultur samt ansvar for marine ressurser og marint miljø. Kartverktøyet Yggdrasil vil være nyttig i planarbeidet, herunder registreringer av kystnære fiskeridata, marine naturtyper og oversikt over akvakulturlokalteter med opplysninger om maks. tillatt biomasse. Det vises til rundskriv H-6/18 og veileder for planlegging i sjøområder.</p> <p><u>Til planprogrammet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Direktoratet påpeker vedrørende planens formålsformulering, at kystsoneplanen bør utarbeides med sikte på en mest mulig helhetlig plan for kommunens sjøarealer. • Arealdisponering og tiltak må utredes med tanke på konsekvenser for fiskeriinteressene. Det forutsettes at marint biologisk mangfold vurderes der det er relevant. Det anbefales å vurdere effekten av fiskeri og akvakulturnæringen på både samfunn og miljø. • Både fiskeri- og akvakulturnæringen er avhengige av et rent og rikt hav samt et velfungerende økosystem. Marine ressurser og miljø må ikke bli vesentlig skadelidende ved tilrettelegging for framtidige tiltak. Utviklingen må være miljømessig bærekraftig og ses i sammenheng med sosial og økonomisk bærekraft. • Fiskeriaktivitet kan foregå mer eller mindre overalt i sjøen, men varierer likevel i tid og geografi etter type fiskeri og i intensitet. Direktoratet har samlet inn kystnære fiskeridata. For Varanger er data fra 2006 med oppdatering for rekefelt i 2018. Det er ofte sammenfall mellom viktige bruksområder og ressursområder for fisken (gyte-, beite- og oppvekstområder). Det vises til forskjellen i data for fiskeplasser med aktive redskaper (trål, not, snurrevad) og passive redskaper (garn, line, juksa). Sektorlovverket regulerer utøvelsen av fisket, herunder bruk av redskapstyper. • Direktoratet tilbyr seg å bistå ved bruk av data fra posisjonsrapportering til vurdering av enkeltområders betydning i fiskerisammenheng. • Det vises til ansvar for å ivareta samiske fiskeriinteresser etter havressurslova. Direktoratet er kjent med at det er samiske fiskeriinteresser i planområdet som må ivaretas, men det foreligger ingen særskilte kartlegginger av interessene. Fisket foregår i samme farvann som annet fiskeri. • Lokale fiskeriinteresser, herunder de samiske, må gis anledning til å medvirke i planprosessen. <p><u>Kommentar:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Planens formål er utvidet med «helhetlig plan for kommunenes sjøarealer». • Direktoratets innspill til konsekvensvurderinger, økosystemer og bærekraft, kunnskapsgrunnlag og nødvendige hensyn i planarbeidet, herunder medvirkning fra lokale fiskeriinteresser, er tatt til orientering og ansett for ivaretatt i planprogrammet.